

Landskap: SKÅNE Upptecknat av: Albert Nilsson
 Härad: Frosta Adress: _____
 Socken: N. RÖRUM Berättat av: Cecilia Bergqvist.
 Uppteckningsår: 1928 Född år _____ i N. Rörum

Uppteckningen rör

Coaratta	1.
Zulau (Stegans pygdaude)	2.
Tanjägel	3.
Zulkrona	3.
Maten	6.
Zuldrickot.	6.
Ordnung vid bordet	7.
Apple	7.
Måga ref.	7.
Zulklappar	8.
Rejestrering	8.
Princa Plaffan	9.

Register

Gravfältet

Julen, söder om kyrkan

N. Rönner, 9c.

Uppst. 1928.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

1910

1. /

Gravattis.

Da man hade kokat
potatis och skulle hålla ut det varma
vattenet fick man inte utan osten
hålla ut det utan man skulle alltid
få säga: "Pötsa er, gravattis, alla
brännes ja' ja'."

Skäve
Fröta
N. Rönner
marts 1928

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

1910 marts. alt. Rönner 2 1/2
ber. av Cecilia Bergqvist
N. Rönner

Julen.

Julen.

Stugans pyjande:

Här hemma var det vanligt,
att man om julen tog in kalen på golvet
för det var lättare så barnet alla de små så.

De drötte man ut kalen och på natten
satt man i kalen alla barns medlemmar
tillsammans. Men när talade om, att man
också kallade på så på Rönner
kungärd, när han tjänade det.

Ytter i Stugan hade man
en enbark, som kallades "den binnande

1910
bushen. Man valde en vacker en och
satte i tagen. Sedan pryddes men den
med varelunda saker (Beskrifningar
minnes inte riktigt vad) och man satte ljus
i den. Denna buske tänder varje
högtidskväll, då hvars folk höll till
i julhalmen.

De gamla dagarna, där träd
bar bär och mörk, pryddes på
mångahanda sätt. Man bandade till
vitt papper, ännu som ett dabbelverk
eller några stötar och i dessa kljypte
man ut alla möjliga figurer - män,
stjärnor och blommor -, och dessa papper
fästes sedan upp på väggarna. Den
mörka väggen lyfte då igenom alla
figurerna bedde sig som silkesnetter på
vitt. Dessa papper, som kallades "julebrev",

ono mycket tankiga och mycket ömtåliga.
 Innan jul gick man ofta långt väg
 till bekväma i andra socknar, för att låna
 nya och trevliga möbler till julborden.
 I stället brukade man hänga upp långa
 dukar för att dölja det mörka träet.

På julbordet brunnso ljusen, alltid
 ett par för husmoderns plats och ett par för
 husfaderens. Mångas nogga att på ljusen,
 när de brunnso. De skulle inte spraka eller
 krascha, ty det betydde olycka. Om ett
 ljus sprakade då det brann, sade man
 också att de inte varit lyckliga, som
 stöpt det.

Över bordet hängde takfågeln
 (Vad man på dialekten kallade Takfågeln
 kunde meddelanden inte minnas, men då
 under turen nämnt "julaug", "svante hem

1910

att det var något till. En ganska
egendomlig takfågel omtalen
meddelar. Men tog ett ägg och
blåst ut det. och sedan fäst man på
dette stjärt och vingarna och hängde
av pappan eller ngt annat i granna
fänger. Fågeln hängdes sedan upp
i taket och fick hänga över bålet i
ett "korsbår" (härthår). Särskilt
barnen var det förbehållet att gå
dessa takfågeln och det tycks, som om
sedan att hänga upp takfågel först
gick över till barnens hals och gjuts
på lek innan sedan helt församlat
i våra dagar.

Falkarna är helst beakade
men också ha hängande över bålet,
men detta bruk tycks ha varit senare

Takfågel

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Falkarna

an taktfigeln. Julhans hängde och
i ett hån och fick i rankiga fall
hänga ännu om.

Maten från julaften skulle
stå på bordet undan till ännu dagen.

En junder egen drömligt
bruk hade man med juladriktat,
som datt på bordet juleaften juldagen
och maten till ännu dagen. Men slog
ut drickat men inte utänfri haret,
utan man var det ut på ägarna och
dög det där, ty då skulle inte socken
"hjälta opp" på den jorden under näste
år, sade man.

Om maten vid julen
hade man en viss som lydde som
följer:

"Julatten ä julada"

1910

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

7 7

Jå vi så mid sul oi vell ka
Men annenda' jål
Da tas man ut sitt sul."

Ordningen vid bordet var ordning vid
alltid sidan, ut kassels och kassur
sitta på den korta faste bänken,
karlema på den långa oigfaste
bänken och krämorna på den lilla
lång bänken.

Juladagsmorgon fick man äpple
inte äta äpple, men det borde man
känna för jul på
fastande mage, så skulle man inte
gå ut i tänderna det året.

Meddelstolen talade om, att
de som gingo omkring annandag
jål, på att "Mija ad" till folk:
"Mija ad."
smugg också tackade ge kucaturen salt

Vanligt var, att man sprang
med julkappar av olika slag. Man
lindade in det man ville ge, sedan
man drog till hem det var ärmat, i
kalm eller armat. Och sen gällte det
att passa på då det blev brynå på
gården, där man tänkte avlämna det.
Man öppnade dörren på glänt och
smet sen kabinhyllan in i gubben och
sedan måste man springa allt vad
man kunde, så att man inte blev fast,
ty detta ansågs vara en stor skam och
alla gjorde vad de kunde för att få
fäst julkappas kastaren. Blev han fast
challt han förs tillbakå till stegen
och traktas med beänvin och armat.]
Man bandade även chjålar
vid gårdarna om jul, och även så

8.
Julkappen #

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Skjattning

1910

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

99

gellde det att komma under så fort
som möjligt för att inte bli sedd eller
fästagen.

Annandagen såd man
omkring och sjöng Staffen (Medd.
har för det att ryttarna var ovanligt
kladda, men han kan inte minnas han)
Fyll varje gård man kom thalle man
ha brännvin och Rånghöl. En visa
sjöng man också, med medd. kunde
inte minnas den.

Ride Staffen